

Година I

Цена 5 лева

София, май 1933

Брой 1

ГОЦЕВЪ ЛИСТЪ

Издава Кукушкото Благотворително Братство „Гоце Дѣлчевъ“ — София

nr 3048 / 1962

1903



1933

Гоце Дѣлчевъ съ дружината си задига струмишкото бегче.

Споменъ на Андонъ Кьосето.

Гоце Дѣлчевъ стана нелегаленъ, дойде при насъ и нашата група стана отъ 6 души. Съ насъ бѣ и Михаилъ Попето.

Решихме да заловимъ Назлъмъ-бегъ. Той имаше чифликъ въ с. Василео, недалечъ отъ Струмица. Поставихме калаузи и една нощъ Дѣлчевъ, азъ, Михаилъ Попето и Иованъ Реджо отъ с. Владимирово, струмишко се преоблѣкохмевъ майсторски дрехи, пѣхнахме тесли и чукове въ пояситѣ и се опжтихме за Струмица. Калаузитѣ ни бѣха съобщили, че бегътъ се е канелъ на другата сутринъ да отиде въ чифлика. Обаче ние не бѣхме сигурни въ калаузитѣ и сами се опжтихме за Струмица.

Донесенията на калаузитѣ излѣзоха вѣрни. На следната сутринъ Назлъмъ-бей възсѣдна своя конь и заедно съ своя гавазинъ се отправи за чифлика. Излѣзохме вѣнъ отъ града пакъ облечени въ дюлгерски дрехи, съ чукове и тесли на поясъ, за да го пресрѣщнемъ, когато ще се завръща отъ чифлика. Бѣхме събрали милиция — овчари, говедари и др. — всички въоръжени съ различни пушки и ги бѣхме оставили между с. Василео и Струмица на 50 разкрача отъ пѣтя. Излѣзохме отъ града ходимъ, ходимъ пѣкъ седнемъ нѣкжде и започнемъ

да си пускаме шеги, смѣемъ се, аджаба какъ ще излѣзе срещата ни съ бегчето. Като наближихме с. Василео забелязахме да се задава бегътъ последванъ отъ гавазина. Назлъмъ бей бѣ зетъ на солунски паша. Като го забелязахме, нѣкои отъ насъ насѣдаха и започнаха да приготвяватъ оржието си. Тръгнахме на среща имъ и започнахме да викаме по Дѣлчева: — „да ни платишъ! Какъ така да ти работимъ пѣкъ сега да не искашъ да ни заплатишъ“. А Дѣлчевъ отговаря: „А бре чакайте, когато взема пари отъ чорбаджийтѣ тогава ще ви платя“. Блѣскахме Дѣлчева и продължавахме да вървимъ. Бегътъ ни наближи и поиска да узнае каква е тая разправия. Отговорихме му, че сме работили при Дѣлчева, а пѣкъ той сега не иска да ни плати. Когато бегътъ мина покрай Гоце, той хвана неговия конь за юздитѣ и извика: „Дръжте го, той ще плати!“ Коня се подплаши и се изправи на заднитѣ си крака. Ионъ Реджо удари коня и свали бега. Попето стреля по гавазина, който се катурна отъ коня и падна, после, виждайки, че водимъ борба съ бега, Попето дотърча при насъ. Милиционеритѣ, които бѣха въ царевицитѣ, като чува вистрелитѣ дойдоха и тѣ. Бегътъ презъ

време на боричкането успѣ да извади револвера и го допре до гърдитѣ на Гоце Дѣлчевѣ. Ние се боричкахме. Попето виждайки допрениятъ до гърдитѣ на Гоце револверъ се хвърли мигновено и успѣ да хване здраво ржката на бега. Бегътъ стреля и куршумътъ удари Попето въ пищела и излѣзна надъ рамото му. Гоце остана незасѣгнатъ. Назлѣмъ бей бѣ доста здравъ и за да се скопчи здраво, не бѣ лесно. Най-после успѣхме да му вземемъ револвера и го счепкахме здраво. Той направи последни отчаяни усилия за съпротива, но като видѣ, че е хванатъ здраво отпусна ржце и извика: ева-гиттимъ! (леле отидохъ!). После вързахме бегчето и го поведохме съ насъ.

Гавазинътъ бидейки слабо засѣгнатъ бѣше успѣлъ да избѣга. По Реонската рѣка поехме къмъ с. Нивичани, а оттукъ за с. Гарванъ, срещу Баирица. Отъ борбата бегчето се бѣше много запалило и искаше да пие вода.

Залавянето на бегчето стана късно следъ пладне. После довтаса потеря, но не можа да ни открие следитѣ. Падна мракъ и ние продължихме за малешевскитѣ планини. Тукъ починахме единъ день и на другия започнахме да кроимъ планове за откупъ. Опредѣлихме откупна сума 10,000 лири, но при воденето на преговоритѣ, като видѣхме, че работата върви опасно се съгласихме и на 5,000 л. Разбира се, че всичко ставаше по планъ и диктовка на Гоце Дѣлчевѣ. Дадохме срокъ, кога да се изнесатъ паритѣ, като се съгласихме сумата да се предаде на два пжти — презъ два дена по 2500 лири. Азъ съ четата отидохъ да причакамъ хората, които идѣха да донесатъ откупа, а Попето замина за България да лѣкува ранитѣ си. Уговорено бѣ паритѣ да се донесатъ на Баирица. Взехъ мѣрки да не попаднемъ въ нѣкои турски капанъ и изпратихъ

часови на далечъ предъ насъ, които да следятъ и да ми донасятъ за всичко.

Гоце Дѣлчевѣ съ бегчето и двама милиционери останаха въ една колиба въ Митрошинската планина. Единиятъ отъ милиционеритѣ пазеше предъ вратата на колибата, а другиятъ бѣ до бегчето, което бѣше съ вързани ржце.

Гоце страдаше отъ стомахъ и сега започналъ да се превива отъ стомашни болки, като се трѣш-калъ ту на една, ту на друга страна. По едно време той заспива. Бегчето виждайки, че Дѣлчевѣ е заспалъ, замолило милиционера, който е билъ до него, да набере дърва и запали огънь, понеже му било студено. Въ колибата е тъмно. Милиционерътъ става взима пушката си и се опжтва за дърва, като забравя своя револверъ въ колибата. Дѣлчевѣ спѣлъ дълбоко. Бегчето става и тихомъ измѣква Дѣлчовата кама, разрѣзва съ нея вжжето, съ което сж били завързани неговитѣ ржце, после измѣква полека и Гоцевия револверъ, навежда се, прибира забравениятъ отъ отишлия по дърва часови револверъ и излиза. Часовиятъ, който е пазелъ предъ колибата, билъ измръзналъ отъ студъ. Бегчето стреля по него, ранява го въ ржката и избѣгва въ с. Нивичани (и това село е неговъ чифликъ). Като наближилъ селото, той срещналъ единъ овчаръ и насочвайки двата револвера му казва да го води за Струмица. Слизатъ къмъ Реонската рѣка и къмъ долния край, до воденицата, срещатъ хората, които на конь сж носили откупа. Бегчето имъ казва да се върнатъ обратно и всички вкупомъ се впускатъ въ бързъ обратенъ пжтъ.

Ние бѣхме при Баирица и очаквахме явяването на хората, които трѣбваше да донесатъ откупа. Пристигна куриеръ, изпратенъ отъ Гоце Дѣлчевѣ и ни донесе вестъ — бързо да се оттег-

лимъ въ планината — защото бегчето сполучило да избѣга. Презъ настѣпващата нощъ се срещнахме съ Дѣлчевъ и той нареди да се разформирова четата. На милиционеритѣ казахме да скриятъ оръжието и всички да се прибератъ по домоветѣ си. Властѣта за тѣхъ не бѣ узнала нищо.

Бегътъ отъ Струмица веднага заминава за Солунъ. Като останахме двамина — Гоце и азъ — решихме да заминемъ за Солунъ, гдето бѣхме добре приети. Криехме се 2—3 дни и на третия день решихме да смѣнимъ квартирата, бѣхме въ българската махала, близо до българската църква. Късно вечерѣта трѣгнахме съ Гоце за Пиргитѣ — за квартирата на единъ нашъ приятель. За да отидемъ до тая квартира трѣбваше да минемъ предъ кафене „Коломбо“. Азъ вървѣхъ предъ Гоце, а той ме следваше като вървѣше нѣколко крачки подиръ менъ. Бѣхъ отминалъ входа на „Коломбо“, когато вратата на кафенето се отвори и се показа самото бегче, което ни бѣше избѣгало. Гоце се случи точно предъ входа на „Коломбо“. Бегчето, като го забеляза се стѣписа и поиска да се върне назадъ

въ кафенето. Гоце спрѣ и се обърна съ следнитѣ казани на турски думи къмъ смутеното бегче:

— „Браво, че успѣ да ни избѣгашъ, юнакъ си билъ. Обаче недей мисли, че ние не бихме могли пакъ да те хванемъ. Сега азъ ти подарявамъ живота. Ти ни познавашъ и знаешъ, че сме въ Солунъ, обадишъ ли на полицията за насъ, ще има да си изпатишъ!“

Всичко това Гоце каза набързо и съ твърдъ и смѣлъ тонъ. Азъ стоехъ на страна и държехъ въ джоба револвера, готовъ за всѣкаква изненада.

Бегчето отговори смутено: „Капетанъ ефенди, ако излѣзе отъ менъ дума, прави съ менъ каквото щѣшъ. Сега недейте ме закача!“

— „Ще видимъ“ — бѣше отговорътъ на Гоце и ние продължихме на долу къмъ Банкъ Отоманъ.

Бегчето не посмѣя да се върне въ кафенето, а удари надолу къмъ Бурма-чарши.

На другата вечеръ се научихме, че Назлъмъ бей е полудѣлъ.

Съобщава Б. Мирчевъ